

DOI 10.31558/2307-2318.2021.2.6

УДК 339.564:338.432(477.44)

JEL: F10, Q10, Q17, R10

Атаманчук З.А.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Донецький національний університет імені Василя Стуса
ORCID: 0000-0002-6139-1653
z.atamanchuk@donnu.edu.ua

Свіргун А.Р.

Здобувач, Донецький національний університет імені Василя Стуса
ORCID: 0000-0002-8419-2796
svirhun.a@donnu.edu.ua

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ТА СТРУКТУРИ ЕКСПОРТУ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Досліджено географічну структуру експорту з Вінницької області до країн світу в цілому та до країн ЄС, зокрема; загальну структуру товарного експорту за групами УКТ ЗЕД; визначено співвідношення агропромислового товарного експорту до інших видів товарного експорту Вінниччини, структуру експорту агропромислових товарів, обсяги експорту агропромислової сировини, продуктів переробки з Вінницької області до країн світу та, для порівняння, до країн ЄС. Розраховано показник експортоорієнтованості економіки регіону. Обґрунтовано пропозиції щодо подальших орієнтирів стратегії регіонального розвитку Вінниччини.

Ключові слова: *світова торгівля, агропромислова продукція, експорт, товарна структура експорту, стратегія, регіональний розвиток.*

Рис. – 12, Табл. – 2, Літ. – 5.

Постановка проблеми. Активна участь країни у світовій торгівлі товарами надає їй значні переваги, а саме: ефективно використовувати наявні внутрішні ресурси, долучатися до світових досягнень науки та техніки, впроваджувати у стислі строки структурну перебудову економіки та в повній мірі задовольняти потреби населення. Важливими товарами для кожної держави є продукти харчування, так як вони дають змогу забезпечити базові потреби населення, а також продукція сільського господарства, що має дещо більшу сферу призначення. Зважаючи на орієнтованість Вінницької області на виготовлення агропромислової продукції, виникає потреба в дослідженні основних тенденцій її експорту.

Аналіз останніх досліджень. Дослідження проблем експорту агропромислової продукції знайшли відображення в працях науковців та економістів-практиків: В. Г. Андрійчук, Н. Є. Голомші, Н. А. Карасьової, С. М. Кваші, М. А. Лисака, І. Ю. Салькова, І. В. Чехова, О. М. Шпичака та ін. Аналіз останніх досліджень та публікацій вказує на те, що вивчення товарної та географічної структури експорту окремих видів агропродовольчої продукції регіонального рівня, що може бути основою для розробки

експортної стратегії агропродовольчого комплексу, потребують додаткових наукових досліджень.

Метою публікації є вивчення структурних зрушень в експорті агропромислової продукції Вінницької області та формування пропозицій щодо подальших орієнтирів стратегії регіонального розвитку Вінниччини.

Завдання:

дослідження географічної структури експорту товарів Вінницької області;

вивчення товарної структури експорту регіону;

порівняння відмінностей товарної структури експорту до країн ЄС та до інших країн світу;

формування пропозицій щодо подальших орієнтирів експортної стратегії Вінниччини.

Виклад основного матеріалу. Сучасний етап розвитку економіки України в системі світових господарських зв'язків відбувається в досить складних умовах як внутрішнього так і, особливо, зовнішнього характеру. Незважаючи на значний виробничий та експортний потенціал в останні роки спостерігається певне скорочення експорту, порівняно з 2013 роком, залишається обмеженою номенклатура експортної продукції, що користується значним попитом на світовому ринку [1], здійснюється переорієнтація на інші ринки збуту, формуються нові орієнтири реалізації експортної стратегії регіонів.

Для визначення стану товарного експорту у Вінницькій області, проаналізуємо наскільки корелюють між собою валовий регіональний продукт (ВРП) та обсяг товарного експорту.

Розрахуємо показник експортоорієнтованості економіки (ЕО) Вінницької області за формулою:

$$EO = \frac{V_{ex}}{ВРП} * 100 \%, \quad (1)$$

де V_{ex} – обсяги експорту,

ВРП – валовий регіональний продукт.

Таблиця 1 – Показник експортоорієнтованості економіки Вінницької області за 2014–2018 роки

Показники	2014	2015	2016	2017	2018
V_{ex} (млн дол. США)	742,21	846,86	982,96	1217,71	1429,32
ВРП (млн дол. США)	3700,79	2740,76	2912,22	3475,14	4099,12
ЕО (%)	20,06%	30,90%	33,75%	35,04%	34,87%
ЕО _{Україна} (%)	40,37%	41,88%	38,95%	38,56%	36,16%

Джерело: [2]

Як видно з табл. 1, ВРП за період 2014-2018 рр. має стійку тенденцію до зростання. Таку ж тенденцію ми спостерігаємо і в обсязі експорту товарної продукції. Варто відмітити, що обсяги товарного експорту збільшуються. Показник експортоорієнтованості за даний період зріс у 1,74 рази і у 2020 році становив 34,87 %. Порівнюючи із загальним показником по Україні, спостерігається, що показник експортоорієнтованості Вінницької області є нижчим, проте він показує позитивну динаміку, на відміну від середнього значення по Україні.

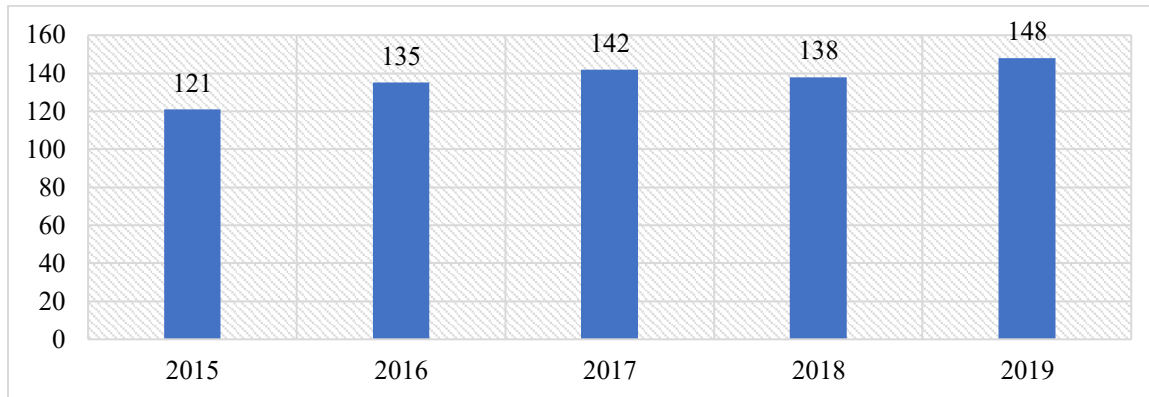

Рисунок 1 - Кількість зовнішньоекономічних партнерів Вінницької області
Джерело: побудовано автором на основі [3]

Щорічно зростає кількість зовнішньоекономічних партнерів Вінницької області (рис. 1), що є свідченням зростаючого попиту на продукцію та послуги регіону на світовому ринку, зокрема кількість країн-партнерів регіону за період з 2015 по 2019 роки зросла зі 121 до 148, тобто на 27 країн. Ця динаміка є, безумовно, позитивним явищем.

Проаналізуємо географічну структуру товарного експорту докладніше. Як помітно з рис. 2, вона є досить різноманітною. До топ-15 країн-імпортерів товарної продукції з Вінницької області належать країни Азії, Європи (в більшості країни ЄС) та Африки. За 2015–2018 роки лідерами за обсягами експорту була Індія (обсяги експорту товарів за цей період зросли на 118 %), проте стрімко скоротились у 2019 році.

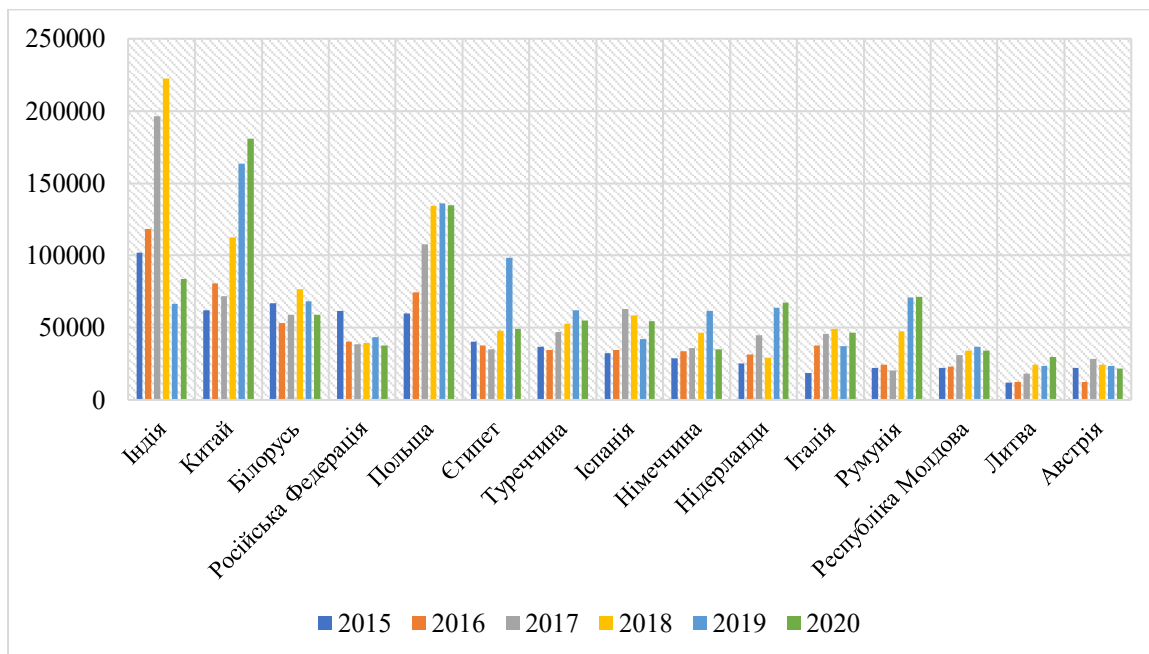

Рисунок 2 - Географічна структура товарного експорту до країн світу в тис дол. США

Джерело: побудовано автором на основі [3]

У свою чергу за досліджуваний період помітно зріс експорт до Румунії, Китаю, Польщі, Нідерландів, Італії, Литви та Іспанії. Більшість країн, що показують таку позитивну динаміку, є членами ЄС. При цьому, експорт товарів до Російської Федерації стабільно скорочується, а експорт товарів до Білорусі знаходиться на відносно однаковому рівні й в останні 3 роки також показує тенденцію до зниження. У 2014 році обсяги експорту до РФ були у 2,1 рази більшими, аніж у 2015 році.

Окремої уваги заслуговує вивчення географічної структури товарного експорту до 27 країн-членів ЄС, адже важливим для України є питання співпраці з Європейським Союзом у політичному, соціальному, а також у економічному аспектах. Протягом останніх років Україна змінила вектор зовнішньоекономічних відносин у бік країн ЄС, що позначилося не лише на збільшенні зовнішньоторговельних поставок, але й на поглибленні відносин на політичному рівні. Така позиція зумовлена пошуком надійного партнера, здатного забезпечити національні інтереси нашої держави та її економічне зростання. У цьому напрямку зроблені вже беззаперечні досягнення – це підписання ЗВТ між Україною і ЄС та безлічі двосторонніх угод, що сприяють розвитку двосторонніх відносин як на макро- так і на мікрорівні [4]. Відбулась переорієнтація курсу експортної політики України в цілому та Вінниччини, зокрема, з ринків Російської Федерації та країн СНД на інші ринки, а саме, ринки ЄС.

З даних рис. 3 спостерігаємо, що Вінницька область підвищила свою орієнтованість на Європейський ринок. Як помітно, у 2015 році частка товарного експорту до країн ЄС у загальному обсязі становила 31,78 %, в той час як у 2020 році - 39,53 %. За прогнозами, ця тенденція буде продовжуватись і надалі. Також прогнозується підвищення частки країн Азії у товарному експорті регіону, що водночас буде супроводжуватись пониженням частки експорту до країн СНД.

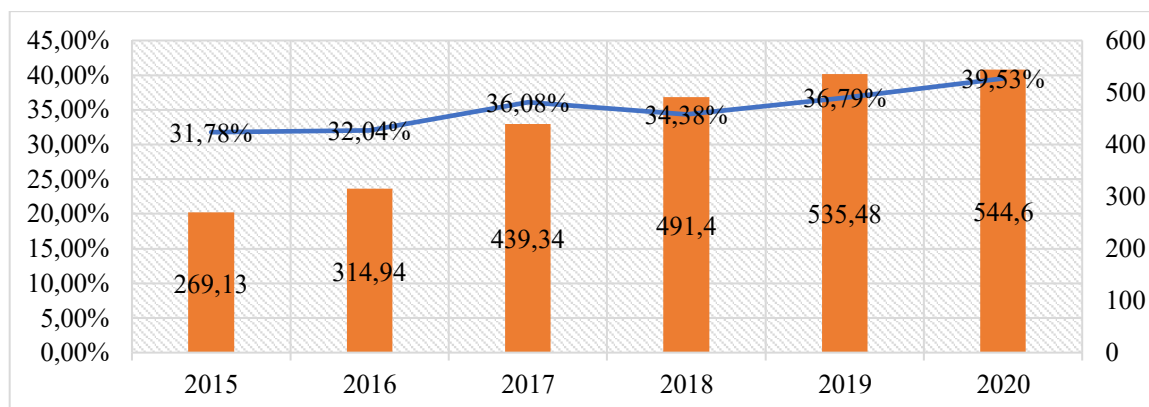

Рисунок 3 - Динаміка частки експорту товарів до ЄС (27) у % до загального обсягу та у млн дол. США

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Варто зазначити, що у 2020 році рівень експорту до більшості країн ЄС понизився, що пояснюється глобальною пандемією COVID-19 та її впливом на економічну діяльність країн світу. Беручи до уваги структуру товарного експорту Вінницької області, який багато в чому складається з сировинної аграрної продукції та тенденцію країн до зменшення імпорту сировини під час пандемії, а також зниження економічної активності загалом у світі, можна стверджувати, що цей фактор є основною причиною спаду обсягів товарного експорту.

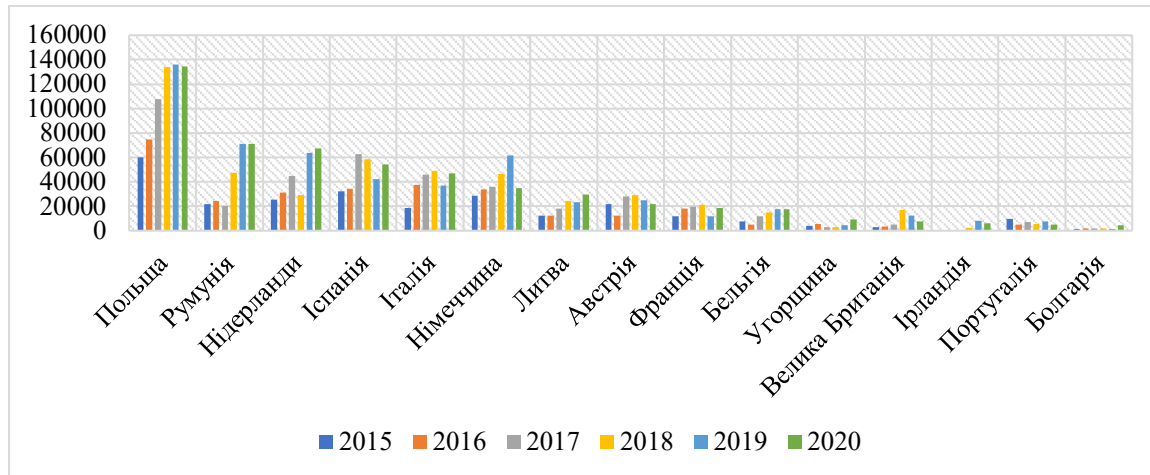

Рисунок 4 - Географічна структура товарного експорту до країн ЄС (27) у тис дол. США

Джерело: побудовано автором на основі [3]

За 2015–2020 роки товарний експорт найбільше зріс до Румунії (на 223,1 %), Нідерландів (на 165,9 %), Ірландії (на 169,4 %), Великої Британії (на 160,21 %), Болгарії (на 214,75 %), Литви (на 144,86 %) та Італії (на 149,46 %) [3]. Станом на 2020 рік топ-3 країнами, до яких Вінницьчина експортує свою товарну продукцію у кількісному співвідношенні є Польща, Румунія та Нідерланди. У 2020 році експорт товарів для них становив 134,6; 71,2 та 67,2 млн дол. США відповідно. Перспективними партнерами за минулий рік виявилися також Італія, Іспанія, Німеччина та Литва.

Проаналізуємо товарну структуру експорту регіону за 2015–2020 роки (табл. 2).

Дані таблиці свідчать про агропромислову орієнтованість товарного експорту Вінницької області. У 2020 році на ці товарні групи (I-IV групи згідно УКТЗЕД) припадало приблизно 77 % товарного експорту.

Таблиця 2 – Загальна структура товарного експорту за групами УКТ ЗЕД за 2015–2020 роки, тис дол. США

Код і назва товарів згідно УКТЗЕД	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7
I. Живі тварини; продукти тваринного походження	45531,3	46585,3	83442,1	79407,9	124555,1	72868,1
II. Продукти рослинного походження	192753,8	171050,0	244786,7	355104,1	483698,1	377649,55
III. Жири та олії тваринного або рослинного походження	272579,8	381187,7	453597,7	495017,4	312879,4	405883,6
IV. Готові харчові продукти	153297,3	188944,3	212733,6	210493,2	208539,9	205420,14
V. Мінеральні продукти	24073,3	23705,4	28510,1	30947,3	31351,6	28040,87
VI. Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	22625,2	15756,2	16105,1	21719,6	26833,1	26747,4
VII. Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них	1851,5	2669,9	8126,1	2859,3	3793,8	3153,0
VIII. Шкури необроблені, шкіра вичищена	-	-	-	-	1730,1	1349,23
IX. Деревина і вироби з деревини	68816,1	73632,6	91564,8	111791,7	118432,4	110883,44

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7
X. Маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів	143,1	420,3	717,6	-	1015,5	1502,76
XI. Текстильні матеріали та текстильні вироби	28124,5	29444,8	31174,4	33255,8	30597,8	20957,82
XII. Взуття, головні убори, парасольки	-	0,2	-	-	-	217,015
XIII. Вироби з каменю, гіпсу, цементу	1104,1	893,1	779,2	-	1071,2	1146,35
XIV. Перли природні або культивовані, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння	-	814,4	2649,7	3746,0	4049,7	2206,12
XV. Недорогоцінні метали та вироби з них	15751,6	11101,9	19329,8	23018,6	22159,2	25401,3
XVI. Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання	15946,4	19057,5	18615,5	51958,5	76680,5	81594,77
XVII. Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби	338,8	1134,8	861,0	999,4	775,8	1326,6
XVIII. Прилади та апарати оптичні, фотографічні	1386,1	987,5	982,3	953,8	1517,5	1420,85
XX. Різні промислові товари	2025,1	2341,9	2541,4	4522,2	5140,5	9753,2

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Варто відмітити динамічні зрушення й інших товарних груп. Значно зріс експорт товарів групи XX – у 4,8 рази, XVII – у 3,9 рази, XVI – у 5,17 рази, XIV – у 2,7 рази, IX – у 1,6 рази [3]. Позитивним є зростання диверсифікації експорту товарів, що дозволяє знаходити більше ринків для збуту продукції, задовольняючи тим самим більше попиту країн-партнерів, адже він не обмежується лише 4 товарними групами.

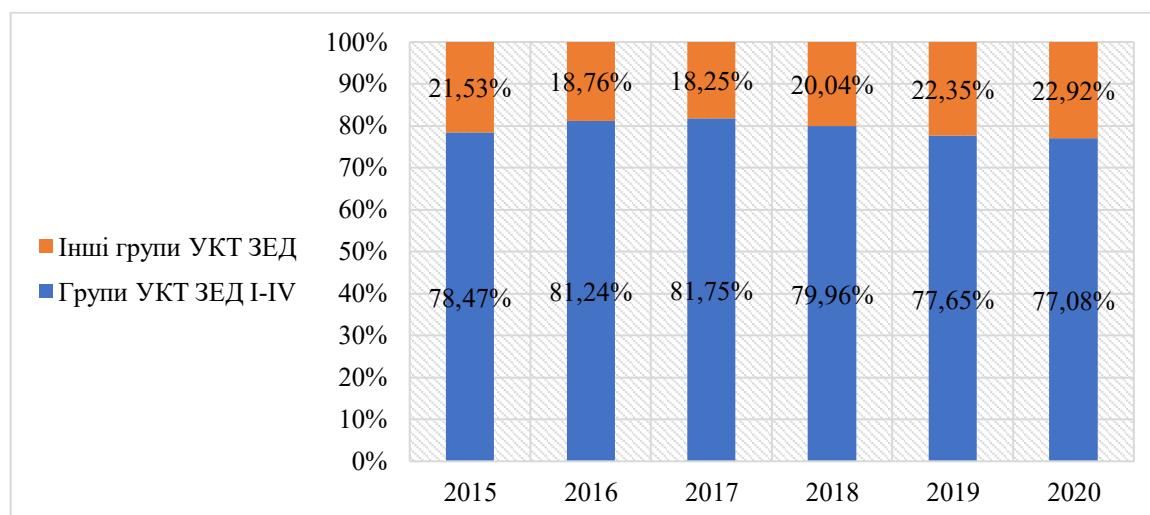

Рисунок 5 - Співвідношення агропромислового товарного експорту до інших видів товарного експорту Вінницької області за 2015–2020 роки, %

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Проте, на даний момент, ми на 77 % залежні саме від агропромислової продукції (на рис. 5 представлено співвідношення агропромислового товарного експорту до інших

видів товарного експорту регіону). А відтак, варто проаналізувати ці 4 товарні групи більш детально (рис. 6).

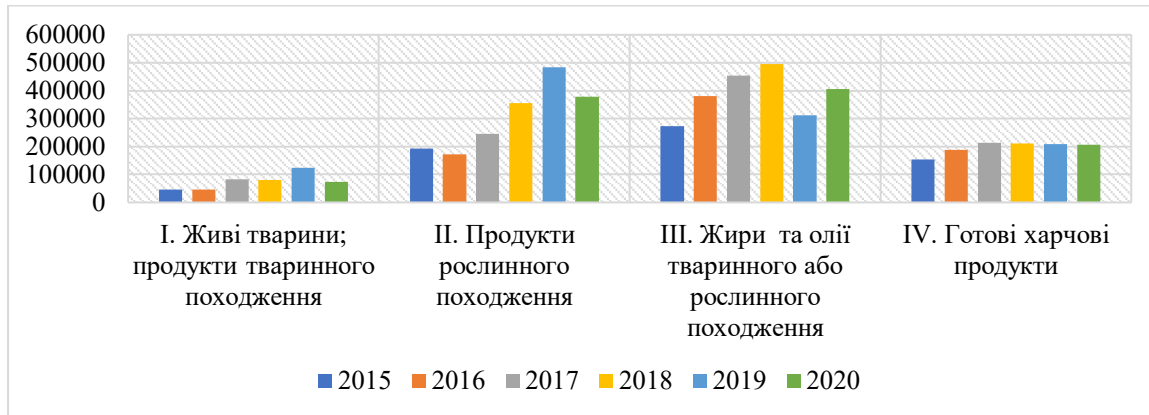

Рисунок 6 - Динаміка експорту агропромислової продукції, тис дол. США
Джерело: побудовано автором на основі [3]

Варто зазначити, що сільське господарство є традиційною економічною галуззю для Вінницької області, адже навіть зараз у власності сільгоспвиробників знаходиться 1838,2 тис га сільськогосподарських земель, з них у фермерських господарствах перебуває 265,3 тис га (14,4 %) та господарствах населення - 571,0 тис га (31,1 %) [5]. Область є багатою на чорноземи, які являють собою природні земельні ресурси. Цей фактор, в цілому, обумовлює таку структуру товарного експорту нашого регіону.

За період з 2015 по 2020 роки помітним є підвищення обсягів експорту для I групи – у 1,6 рази, для II групи – у 1,96 рази, для III групи – у 1,49 рази, для IV – у 1,34. У 2020 році помітне зниження рівнів експорту продукції порівняно з 2019 роком, адже кризова ситуація у зв'язку з пандемією у світі істотно вплинула на зовнішню торгівлю агропромисловою продукцією.

Рис. 6 показує стабільний ріст обсягів експорту I та II групи товарів УКТЗЕД протягом усіх років, окрім 2020, де обсяги експорту живих тварин і продуктів тваринного походження скоротились на 41,5 %, а продуктів рослинного походження – на 21,9 % [3].

Щодо товарних груп III та IV, то ситуація дещо складніша. Обсяги експорту жирів та олій тваринного і рослинного походження суттєво знизились у 2019 році (на 36,8 %), проте у 2020 році вже знову підвищились на 28,5 %. Незважаючи на підвищення, динаміка у порівнянні з максимумом 2018 року все ще є негативною і становить 18 %. Що ж до експорту готових харчових продуктів, то, починаючи з 2017 року, характерним є незначне щорічне його зниження. Так, обсяги експорту цієї товарної групи у 2020 році – нижчі за показник 2017 року на 3,4 %. Такі тенденції можна пояснити зміною затребуваності певних видів продукції за кордоном, що супроводжується переорієнтацією експортерів на інші товарні групи, на які попит в інших країнах є вищим.

Зобразимо співвідношення цих 4 груп між собою за допомогою діаграми (рис. 7). Лівову частку в агропромисловому експорті становлять жири та олії тваринного або рослинного походження (29,46 % від загального обсягу) та продукти рослинного походження (27,41 %). Значну частку (14,9 % від загального обсягу) становлять готові харчові продукти і найменше – живі тварини та продукти тваринного походження (5,29 %) [3].

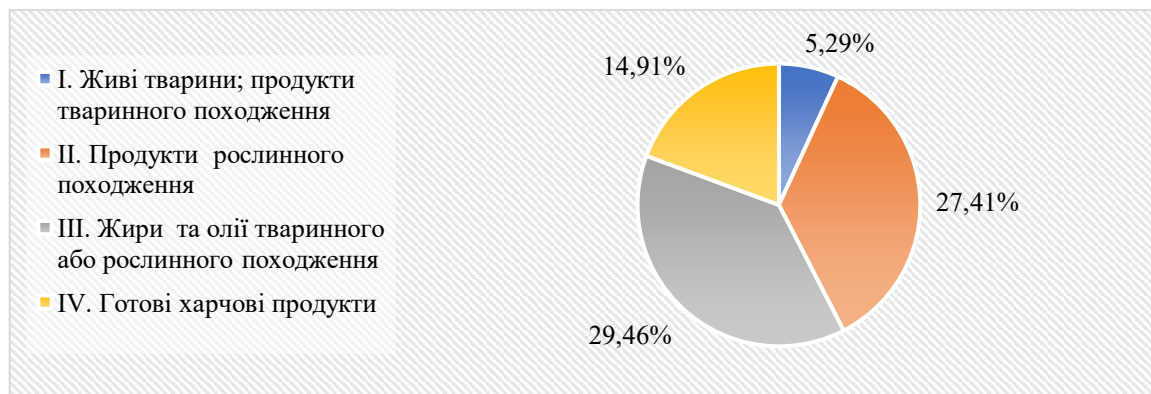

Рисунок 7 - Структура експорту агропромислових товарів у 2020 році, % до загального обсягу

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Окремо варто охарактеризувати експорт агропромислових товарів до ЄС, адже експорт до цих країн має свою специфіку.

Структура експорту до країн ЄС агропромислових товарів у 2020 році відображена на рис. 8.

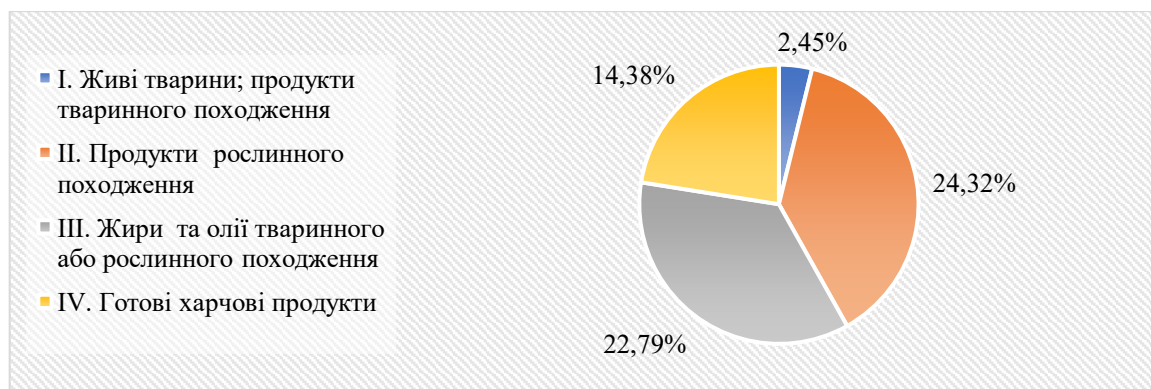

Рисунок 8 - Структура експорту до країн ЄС (27) агропромислових товарів у 2020 році, % до загального обсягу

Джерело: побудовано автором на основі [3]

В цілому, країни ЄС імпортують менше товарів цих категорій, проте помітно, що відхилення даного показника від середнього по всіх країнах світу найбільш характерне для живих тварин, продуктів тваринного походження (відхилення – 2,84 % від загально обсягу у порівнянні з середнім значенням) й жирів та олій тваринного або рослинного походження (відхилення – 6,67 %). Меншою мірою для продуктів рослинного походження (відхилення – 3,09 %) і готових харчових продуктів (відхилення лише 0,53 % від загального обсягу експорту у порівнянні з середнім значенням).

Окремим питанням є експорт сировини, а особливо це стосується саме сільськогосподарської продукції, адже у 2020 році вона становила 77 % від усього товарного експорту Вінницької області.

Загальний обсяг експорту агропромислової сировини за 2020 рік та експорт агропромислової сировини до країн ЄС представлені на рис. 9, 10.

Рисунок 9 - Експорт агропромислової сировини за 2020 рік, тис дол. США
Джерело: побудовано автором на основі [3]

З діаграми спостерігаються найбільші обсяги експорту сировини наступних підкатегорій: зернові культури – 51,99 %, залишки і відходи харчової промисловості – 21,75 %, насіння і плоди олійних рослин – 10,39 %, молоко та молочні продукти, яйця птиці, натуральний мед – 7,93 %, м'ясо та їстівні субпродукти – 5,06 %. На інші сировинні підкатегорії агропромислової сировини припадає лише 2,89 % від загального обсягу.

Рисунок 10 - Експорт агропромислової сировини до країн ЄС (27) за 2020 рік,
тис дол. США

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Візуально помітно, що структура сировинного сільськогосподарського експорту до країн ЄС є значно різноманітнішою. Варто також зазначити, що частка експорту до країн ЄС становила 33,9 % від обсягу сировинного експорту I-IV груп УКТЗЕД за останній рік. За 2020 рік найбільше експортувалося сировини наступних підкатегорій: зернові культури – 38,52 %, насіння і плоди олійних рослин – 26,04 %, залишки і відходи харчової промисловості – 22,55 %. Значно менші обсяги молока та молочних продуктів, яєць птиці, меду натурального – 4,42 %, м'яса та їстівних субпродуктів – 2,58 %, їстівних

плодів та горіхів – 3,66 % від обсягу експорту сільськогосподарської сировини до ЄС. На інші підкатегорії припадає лише 2,23 % від обсягів експорту.

Доцільно порівняти ці обсяги із загальними показниками експорту сировини, адже це дозволить визначити, яка саме сировинна продукція в основному експортується з регіону до ЄС. Так, наприклад, для товарних підкатегорій: кава та чай – 100 %, рослинних матеріалів – 99,91 %, шелаку – 99,51 %, живих дерев та рослин – 98,44 %, овочів – 89,3 %, насіння і плодів олійних рослин – 84,97 % [3]. Тобто більшість цих товарних підкатегорій експортується саме до країн ЄС.

Іншою альтернативою є експорт переробленої продукції. Вінницька область має великий потенціал у переробній промисловості. Для експортера торгівля переробленою продукцією є значно вигіднішою, адже чим більшої переробки зазнає продукція – тим більше доданої вартості вона містить, тим більше прибутку приносить.

Загальна структура обсягів експорту агропромислових продуктів переробки за 2020 рік та структура експорту агропромислових продуктів переробки до країн ЄС відображена на рис. 11, 12.

Рисунок 11 - Експорт агропромислових продуктів переробки за 2020 рік, тис дол. США

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Найбільше за 2020 рік експортувалось наступних товарних підгруп: жири та олії тваринного походження – 80,20 %, продукти переробки овочів – 5,13 %, цукор і кондитерські вироби з цукру – 4,12 %, алкогольні напої та оцет – 5,08 %, продукція борошномельно-круп'яної промисловості – 3,1 % від загального обсягу експорту продуктів агропромислової переробки. На інші товарні підгрупи припадало 2,38 % [3].

Співвідношення між експортом сировини та продуктів переробки становить 1,171. Цей показник є вищим за середній показник по світу, що свідчить про те, що країни ЄС намагаються імпортувати менше переробленої продукції та більше сировини. Частка країн ЄС у експорті переробленої продукції становить 31,78 %. Ця частка є нижчою, ніж частка в імпорті сировини.

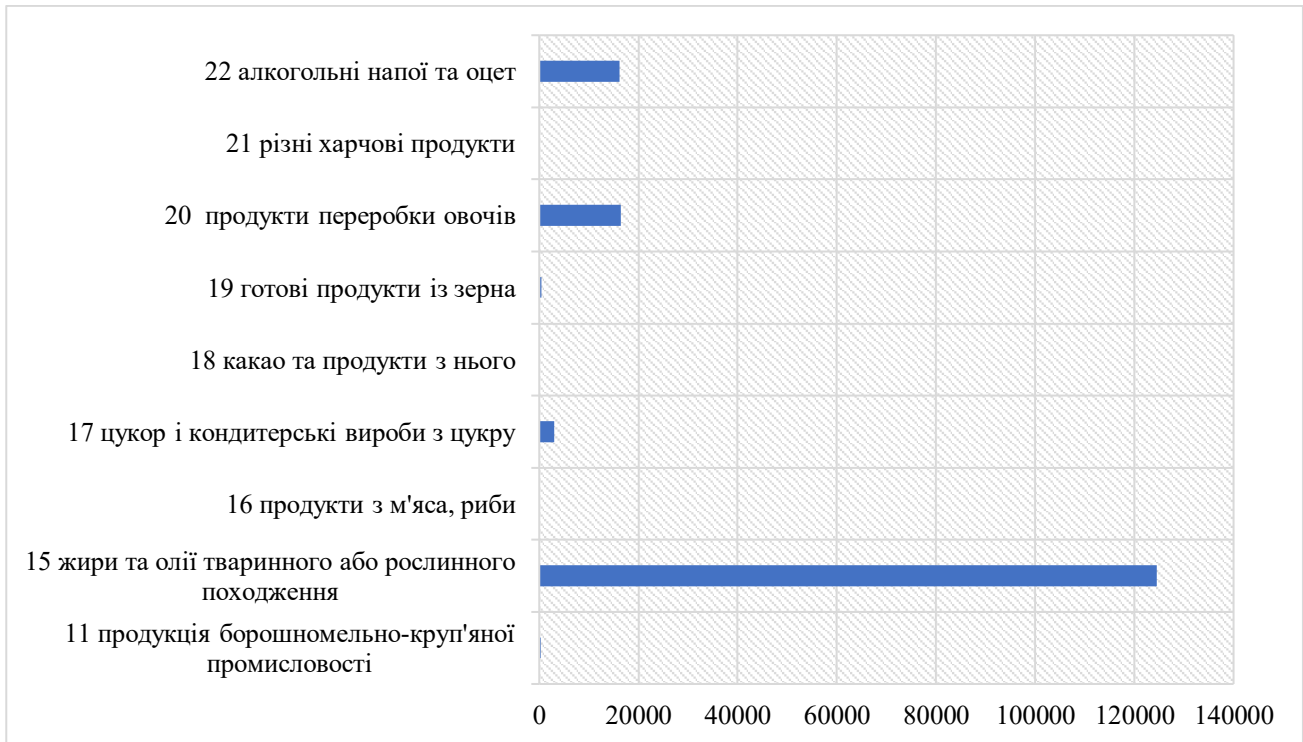

Рисунок 12 - Експорт агропромислових продуктів переробки до країн ЄС (27) за 2020 рік, тис. дол. США

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Помітно, що різноманіття імпорту продуктів переробки до країн ЄС є суттєво нижчою, аніж до країн світу. За 2020 рік найбільше експортовано до країн ЄС було наступних підкатегорій переробленої продукції: жири та олії тваринного або рослинного походження – 77,37 %, продукти переробки овочів – 10,21 %, алкогольні напої та оцет – 10,04 %. На інші товарні підкатегорії припадає всього 2,39 % експорту.

Висновки. Таким чином, проаналізувавши динаміку та структуру експорту агропромислової продукції Вінницької області, можна зробити певні висновки. Слід зазначити, що орієнтація товарного експорту поступово звужується до країн Азії та Європи, при зменшенні частки експорту до країн СНД. Найбільш перспективними партнерами Вінницької області у ЄС є: Польща, Румунія та Нідерланди.

Товарний експорт має агропромислову орієнтацію. На групи I-IV УКТЗЕД у експорті 2020 року припадало 77 %, однак прослідковується тенденція до поступового зменшення цієї частки (у 2015 році цей показник становив близько 78 %). У агропромисловій продукції переважає сировинний експорт, аніж експорт продуктів переробки. Цей показник є більш чітко вираженим при експорті до країн ЄС. За 2012–2018 роки експортоорієнтованість економіки Вінниччини зросла у 1,91 рази. Такий результат було досягнуто за рахунок значного підвищення темпів росту товарного експорту. Разом з тим, в ході дослідження було виявлено низьку частку в експорті високотехнологічної продукції. Ця проблема є характерною для більшості областей України і потребує комплексного вирішення, зокрема шляхом стимулювання інноваційної діяльності. Основними конкурентами в експортній діяльності Вінниччини є: Хмельницька, Кіровоградська та Черкаська області. Тому при формуванні подальших орієнтирів стратегії регіонального розвитку Вінниччини доцільно врахувати цей фактор і в якості рекомендацій визначити доцільність диверсифікації експортних позицій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк О. П., Антонюк П. О., Лисюк В. М. Аналіз динаміки та структури експорту агропродовольчої продукції. *Економіка харчової промисловості*. 2017. Том 9, Вип. 3. С. 8-15.
2. Ішук С. О., Процевят О. С. Структурні зміни у товарному експорті регіонів України: ризики та перспективи для національної економіки: науково-аналітична записка. Львів: Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України, 2021. 17 с.
3. Офіційна сторінка Головного управління статистики Вінницької області. URL: <http://www.vn.ukrstat.gov.ua/>
4. Макогін З. Я., Атаманчук З. А. Оцінка торговельної ефективності України з країнами ЄС. *Бізнес Інформ*, 2020. № 3. С. 16-25.
5. Стратегія збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року. Вінниця, 2020. С. 123. URL: <http://vin.gov.ua/images/doc/vin/ODA/konkurs/strat2027.pdf>

REFERENCES

1. Antonuk, O.P., & Antonyuk P.O., & Lysyuk V. M. (2017). Analysis of dynamics and structures exports of agro-food products. *Economics of the food industry*, 9, 3, 8-15.
2. Ishchuk S. O., & Protseviat O. S. (2021). Structural changes in the commodity export of the regions Ukraine: Risks and Prospects for National Economics: Scientific and Analytical Notes. Lviv: Institute of Regional Studies named after M. I. Dolishny, 17 p.
3. Official page of the Main Department of Statistics of Vinnytsia Oblast. URL: <http://www.vn.ukrstat.gov.ua/>
4. Makogin Z., & Atamanchuk Z. (2020). Estimation of trade efficiency of Ukraine with EU countries. *Business Inform*, 3, 16-25.
5. Strategy of sustainable regional development of Vinnytsia oblast for the period up to year 2027. Vinnytsia, 2020, 123 URL: <http://vin.gov.ua/images/doc/vin/ODA/konkurs/strat2027.pdf>

Атаманчук З.А., Свиргун А.Р.

АНАЛИЗ ДИНАМИКИ И СТРУКТУРЫ ЭКСПОРТА АГРОПРОМЫШЛЕННОЙ ПРОДУКЦИИ ВИННИЦКОЙ ОБЛАСТИ

Исследована географическая структура экспорта из Винницкой области в страны мира в целом и в страны ЕС, в частности; общая структура товарного экспорта по группам УКТ ВЭД; определено соотношение агропромышленного товарного экспорта к другим видам товарного экспорта Винниччины, структура экспорта агропромышленных товаров, объемы экспорта агропромышленного сырья, продуктов переработки из Винницкой области в страны мира и, для сравнения, в страны ЕС. Рассчитан показатель экспортоориентированности экономики региона. Обоснованы предложения по дальнейшим ориентирам стратегии регионального развития Винницкой области.

Ключевые слова: мировая торговля, агропромышленная продукция, экспорт, товарная структура экспорта, стратегия, региональное развитие.

Z. Atamanchuk, A. Svirhun

ANALYSIS OF DYNAMICS AND STRUCTURE OF EXPORT OF AGRICULTURAL INDUSTRIAL PRODUCTS OF VINNYTSIA REGION

The geographical structure of exports from Vinnytsia region to the countries of the world in general and to the EU countries in particular is studied; the general structure of exports of goods from Vinnytsia by UCG FEA; the ratio of agro-industrial exports to other types of goods exports of Vinnytsia, the structure of agro-industrial goods, volumes of exports of agro-industrial raw materials, processed products from Vinnytsia region to the countries of the world and, in comparison, to the EU countries are determined. The indicator of export orientation of the region's economy is calculated. Proposals for further guidelines for the regional development strategy of the Vinnytsia region have been substantiated.

Key words: world trade, agro-industrial products, exports, export structure by goods, strategy, regional development.